

BIJLAGE 1 Bijstelling begroting op uitvoeringsjaar 2022

In de onderstaande tabel ziet u hoe de begroting voor 2022 wordt geactualiseerd. Allereerst is de actuele begroting voor jaarschijf 2022 weergegeven. Het verloop van lasten, baten, toevoegingen en onttrekkingen uit reserves geeft een actuele begroting die in evenwicht is. Vervolgens wordt deze actuele begroting afgezet tegen de vorige vastgestelde begroting voor jaarschijf 2022 (begroting 2022-2025). Deze actualisaties zijn in twee stappen opgedeeld:

- Actualisaties die nieuw in de uitvoeringsnota worden doorgevoerd voor 2022.
- Actualisaties voor 2022 die al in de begroting 2023-2026 zijn opgenomen. Dit zijn technische bijstellingen voor de jaarschijf 2022 die al zijn verwerkt en in deze nota worden toegelicht. Op de gemeentebegroting als geheel zijn deze neutraal.

Overzicht bijstellingen 2022 - totaal voor de gehele begroting

(bedragen * €1.000)

	Actuele begroting 2022	Mutaties uitvoeringsnota 2022			Begroting: stand 2022 in programma-begroting 2023-2026	Mutaties jaarschijf 2022 Begroting 2023-2026	Vastgestelde begroting 2022*
		Budgettair kader	Knelpunten / Intensiveringen	Overige mutaties			
Lasten	3.078.696	-298	6.260	92.122	2.980.613	222.703	2.757.910
Baten	3.015.787	65.170	-1.000	104.550	2.847.067	287.248	2.559.819
Toevoegingen	346.376	0	58.208	32.301	255.867	154.691	101.176
Onttrekkingen	409.286	0	0	19.873	389.413	90.146	299.267
Saldo	0	-65.468	65.468	0	0	0	0

*inclusief RIS310631 Bijstelling begroting 2022

We lichten allereerst (stap 1) de mutaties van de uitvoeringsnota 2022 toe en daarna de mutaties voor 2022 (stap 2) die al in de begroting 2023-2026 zijn opgenomen. Zo zijn de aanpassingen goed volgbaar in relatie tot de begrotingsstukken.

Leeswijzer

In navolgende passages zijn de verwerkte aanpassingen voor 2022 op programmaniveau weergegeven. De belangrijkste bijstellingen (mutaties met een omvang groter dan € 2,5 mln.) worden per programma toegelicht.

De bijstellingen zijn vaak saldoneutraal. Dit is het geval als binnen een programma bijvoorbeeld extra inkomsten worden ontvangen, waar evenveel lasten tegenover staan.

Soms leidt een bijstelling tot een programmasaldo. In dat geval staat er een tegenhanger op een ander programma tegenover (voorbeeld: inkomsten voor een bepaalde taak worden op programma financiën ontvangen, maar de lasten worden op een beleidsprogramma gerealiseerd). Het effect van de mutaties is gemeentebreed altijd neutraal.

Stap 1 Mutaties bij de uitvoeringsnota 2022

Dit betreffen de bijstellingen van de gemeentebegroting voor jaarschijf 2022 die nieuw zijn bij de uitvoeringsnota. In de uitvoering van de begroting zijn wijzigingen ontstaan ten opzichte van de programmabegroting 2022 die bijstellingen noodzakelijk maken. Deze worden hieronder toegelicht.

Toelichting per programma:

In het raadsvoorstel (paragraaf 2.1) wordt een gemeentebrede samenvatting op hoofdlijnen gegeven. Hieronder volgt de toelichting per beleidsprogramma voor bijstellingen > € 2,5 mln.

Allereerst worden de inhoudelijke bijstellingen toegelicht (het budgettair kader en de inzet hiervan). Vervolgens worden de technische bijstellingen toegelicht.

Budgettair kader						(bedragen * €1.000)
Programma	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo	
08 - Zorg, welzijn, jeugd en volksgezondheid	-33.000	0	0	0	-33.000	
15 - Financiën	32.682	65.170	0	0	-32.488	
Overzicht Overhead	20	0	0	0	20	
Totaal	-298	65.170	0	0	-65.468	

Er is € 65,5 mln. ruimte gemeentebreed. Bijstellingen groter dan € > 2,5 mln. worden per programma toegelicht:

- Op programma 8 (Zorg, welzijn jeugd en volksgezondheid dalen lasten met € 33 mln. Dit betreffen de bijstellingen vanwege de meevallers bij de uitvoering Wmo (€ 17 mln.), maatschappelijke opvang (€ 8,5 mln.) en jeugd (€ 7,5 mln.). Deze worden betrokken bij het budgettair kader.
- Op programma 15 Financiën nemen baten toe met € 65,2 mln. Dit is het gevolg van actualisatie van de gemeentefondsuitkering (€ 29 mln. voor volume en € 32 mln. voor loon- en prijsbijstelling) en meevallers zoals de hogere reclameopbrengsten (€ 4,2 mln.). Deels staan hier lasten tegenover, zoals de bijstelling voor de hogere loon- en prijsbijstelling (€ 32 mln.). Het resterende saldo van € 32,5 mln. is ruimte voor het budgettaire kader.

Knelpunten / Intensiveringen						(bedragen * €1.000)
Programma	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo	
01 - Gemeenteraad	660	0	0	0	660	
02 - College en Bestuur	600	0	0	0	600	
03 - Duurzaamheid, Milieu en Energietransitie	2.500	0	0	0	2.500	
15 - Financiën	2.500	-1.000	58.208	0	61.708	
Totaal	6.260	-1.000	58.208	0	65.468	

De ruimte van € 65,5 mln. wordt ingezet voor knelpunten en intensiveringen zoals benoemd in het raadsvoorstel. Bijstellingen groter dan € > 2,5 mln. worden per programma toegelicht:

- Op programma 3 (Duurzaamheid, milieu en energietransitie) wordt de begroting geactualiseerd voor het verwachte tekort op de afvalstoffenverwerking (€ 2,5 mln. lasten).
- Op programma 15 Financiën wordt de compensatie voor het tekort op erfpacht verwerkt (€ 2,5 mln. meer lasten en € 1 mln. lagere baten).

Daarnaast worden de extra middelen aan reserves verwerkt (€ 58,2 mln.). Dit is opgebouwd uit:

- o € 25 mln. voor het co-financieringsfonds
- o € 25 mln. voor de reserve buffer energieprijzen en excessieve inflatie
- o € 8,2 mln. voor versterking algemene reserve.

Overige (neutrale) mutaties in/tussen programma's						(bedragen * €1.000)
Programma	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo	
02 - College en Bestuur	150	150	0	0	-	
03 - Duurzaamheid, Milieu en Energietransitie	-4.530	0	0	0	-4.530	
04 - Openbare orde en Veiligheid	1.009	250	0	0	759	
05 - Cultuur en Bibliotheek	-248	0	0	0	-248	
06 - Onderwijs	3.742	0	0	0	3.742	
07 - Werk en Inkomen	51.622	2.400	0	0	49.222	
08 - Zorg, welzijn, jeugd en volksgezondheid	23.367	21.452	0	759	1.156	
09 - Buitenruimte	40	0	0	0	40	
10 - Sport	600	0	0	0	600	
11 - Economie	6.845	0	0	0	6.845	
12 - Mobiliteit	-3.218	0	0	0	-3.218	
13 - Stadsontwikkeling en Wonen	-4.727	-10.750	3.010	10.095	-1.062	
14 - Stadsdelen, Integratie en Dienstverlening	9.960	9.110	0	0	850	
15 - Financiën	530	80.353	29.291	9.019	-59.551	
Overzicht Overhead	6.980	1.585	0	0	5.395	
Totaal	92.122	104.550	32.301	19.873	0	

Dit betreft neutrale mutaties die als gemeenschappelijk kenmerk hebben dat deze geen invloed hebben op het saldo van de gemeentelijke begroting als geheel. Bijstellingen van groter dan € > 2,5 mln. worden per programma toegelicht:

Programma 3: Duurzaamheid, Milieu en energietransitie

Herfasering reserve Duurzaamheid en Energietransitie - € 3,0 mln.

De uitputting van de reserve Duurzaamheid en Energietransitie voor 2022 is geactualiseerd. Een bedrag van € 3 mln. komt niet in 2022, maar in 2023 tot besteding. De grootste bijstelling betreft het wijkinitiatievenfonds.

Programma 7 Werk en Inkomen

Inzet energietoelage € 47,8 mln.

In september en oktober is aanvullende tegemoetkoming van het Rijk toegezegd voor energiekosten voor huishoudens met een laag inkomen. Dit wordt hiervoor ingezet. De lasten nemen toe met € 47,8 mln. De rijksbijdrage (€ 55,6 mln.) wordt ontvangen op programma financiën. Het restant wordt gereserveerd in programma financiën om in 2023 in te zetten voor dit doel.

Programma 8 Zorg, welzijn, jeugd en volksgezondheid

Opvang Ontheemden Oekraïne saldo neutraal

Voor deze opvang wordt voor ca. € 21,4 mln. aan lasten gemaakt. Hiertegenover staat een even hoge rijksbijdrage (baten).

Programma 11 Economie

Uitvoering sociaal economisch herstelplan € 6,1 mln.

Dit plan richt zich ondermeer op het versterken van het ondernemersklimaat en impuls bezoekerseconomie en binnenstad. De uitvoering van deze pijlers leidt tot lasten op programma economie. Dekking is beschikbaar uit de reserve voor het sociaaleconomisch herstelplan op programma Financiën.

Programma 12 Mobiliteit

Langere levertijden verkeersprojecten - € 2,6 mln.

Vanwege exogene ontwikkelingen (o.a. Corona en Oekraïne) zijn de levertijden langer en dit heeft impact op de uitvoeringsplannen van diverse verkeersprojecten. De uitvoering hiervan vindt plaats in 2023. De lasten worden daarom verlaagd op dit programma voor 2022. De herfasering verloopt via programma financiën.

Programma 13 Stadsontwikkeling en wonen

Amerikaanse Ambassade saldo neutraal

In het coalitieakkoord is besloten het Eschermuseum te verhuizen naar het voormalig pand van de Amerikaanse ambassade. Voorgesteld wordt om voor de dekking van de eerder begrote verkoopbaten (€ 11,0 mln.) de bestaande reserveringen aan te wenden. De baten nemen op het programma met € 11 mln. af en de reserve Stadsontwikkeling wordt voor een gelijk bedrag in 2022 onttrokken.

Invoeringskosten omgevingswet € 3 mln.

De gemeente ontvangt van het rijk € 3 mln. voor de invoeringskosten omgevingswet. Deze dekking wordt toegevoegd aan de reserve waar deze invoeringskosten uit worden betaald.

Herfasering HORMO - € 3,9 mln.

Activiteiten met betrekking tot het herinrichtingplan openbare ruimte Moerwijk-Oost (HORMO) vinden voor dit bedrag in 2023 plaats. In de begroting stond dit nog voor 2022 gefaseerd. Dit wordt geactualiseerd. Dit leidt tot lagere lasten in 2022 en lagere onttrekkingen uit de beschikbare reserves op programma Financiën.

Programma 14 Stadsdelen, Integratie en Dienstverlening

Opvang Ontheemden Oekraïne saldo neutraal

Voor deze opvang wordt voor ca. € 9,1 mln. aan lasten gemaakt. Hiertegenover staat een even hoge rijksbijdrage (baten).

Programma 15 Financiën

Taakmutaties septembercirculaire en oktoberbrief - € 62 mln.

De gemeente heeft extra tegemoetkomingen van het Rijk ontvangen die nog niet in de begroting waren verwerkt. Dekking vindt plaats vanuit programma Financiën. De lasten worden geboekt op de beleidsprogramma's. De mutaties hebben voor € 55,6 mln. betrekking op tegemoetkoming en ondersteuning voor energiekosten voor huishoudens met een laag inkomen. n.b. Enkele kleine mutaties worden voor de periode 2023-2026 toegekend. Dit heeft een effect van jaarlijks, per saldo, ongeveer € 0,2 mln en wordt eveneens verwerkt.

Reserveringen energietoelagen voor 2023 € 7,8 mln.
Naar verwachting komt een deel van de nieuwe tegemoetkoming en ondersteuning voor energiekosten voor huishoudens met een laag inkomen in 2023 tot besteding. Deze middelen worden toegevoegd aan de reserve taakmutaties voor inzet in 2023.

Inzet SEHP - € 11,3 mln.
Ter dekking van de uitvoering van het sociaaleconomisch herstelplan is een reserve op programma financiën ingesteld. De inzet voor 2022 voor de verschillende pijlers was nog niet begroot. Dat vindt hierbij plaats. Middelen worden uit de reserve onttrokken en beschikbaar gesteld voor de betreffende beleidsprogramma's.

Mutaties Rijkscompensatie inkomstenderving corona saldo neutraal
De gemeente ontvangt rijkscompensatie (€ 17,3 mln. baten) voor gederfde inkomsten als gevolg van corona. Dit komt deels beschikbaar in 2023 voor beleidsprogramma's die hiervoor uit eigen middelen coronalasten hebben gecompenseerd (€ 9,7 mln. toevoeging aan reserve taakmutaties) en deels voor de reserve coronabuffer (€ 7,6 mln.). De mutatie is daarmee saldoneutraal.
N.B. een exact verloop van de coronabuffer wordt gegeven in de toelichting in paragraaf 2.1 van dit raadsvoorstel.

Herfasering reserve Duurzaamheid en energietransitie € 3 mln.
Inzet van begrote dekking is niet in 2022, maar 2023 benodigd. Dit is toegelicht op programma 3 Duurzaamheid.

Herfasering reserve kwaliteit in gebiedsontwikkelingen en Reserve Grote Projecten € 3,9 mln.
Activiteiten met betrekking tot het herinrichtingplan openbare ruimte Moerwijk-Oost (HORMO) vinden voor dit bedrag in 2023 plaats. Dit is toegelicht bij programma 13, Stadsontwikkeling. Daarom wordt de dekking in de reserve kwaliteit in gebiedsontwikkeling (€ 1,66 mln.) en de reserve grote projecten (€ 2,26 mln.) niet in 2022, maar in 2023 onttrokken.

Herfaseringen via reserve herfaseringen € 1,1 mln.
De reserve herfaseringen wordt ingezet voor benodigde herfaseringen tussen 2022 en 2023. De twee grootste bijstellingen zijn: € 2,6 mln. wordt aan de reserve toegevoegd zodat dit in 2023 kan worden ingezet voor verkeersprojecten (zie toelichting programma 12), en € 1,75 mln. wordt onttrokken voor de vastgestelde versnelde uitvoer nationaal programma onderwijs van 2023 naar 2022.

Stap 2 Neutrale mutaties 2022 die al zijn opgenomen in de begroting 2023-2026

In de begroting 2023-2026 zijn neutrale bijstellingen verwerkt die betrekking hebben op 2022. Neutrale mutaties hebben als gemeenschappelijk kenmerk dat deze geen invloed hebben op het saldo van de gemeentelijke begroting als geheel. De bijstellingen hebben voor een omvangrijk deel betrekking op het verwerken van taakmutaties uit het gemeentefonds in de verschillende rijkscirculaires. Gemeentebreed zijn deze aanpassingen neutraal. Tegenover de hogere of lagere bijdrage staat ook dat de gemeente meer of minder activiteiten uitvoert op het betreffende beleidsprogramma. Deze actualisatie vindt jaarlijks plaats. Andere mutaties betreffen het herfaseren van (project)uitvoering, het goed verwerken van bestuurlijke besluiten in de begroting, het verplaatsen van budget tussen begrotingsprogramma's en het toevoegen van activiteiten waarvoor eveneens dekking is ontvangen zoals een subsidie. Het betreft de volgende bijstellingen:

Mutaties jaarschijf 2022 in Programmabegroting 2023-2026

(bedragen * €1.000)

Programma	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
01 - Gemeenteraad	287	0	0	0	287
02 - College en Bestuur	71	0	0	0	71
03 - Duurzaamheid, Milieu en Energietransitie	-1.947	5.875	0	-325	-7.497
04 - Openbare orde en Veiligheid	1.236	2.791	550	416	-1.421
05 - Cultuur en Bibliotheek	8.125	1.151	0	0	6.974
06 - Onderwijs	44	18.124	7.209	-2.219	-8.652
07 - Werk en Inkomen	47.763	-5.272	0	-15.787	68.822
08 - Zorg, welzijn, jeugd en volksgezondheid	153.156	81.645	0	2.109	69.402
09 - Buitenruimte	5.978	3.125	18.193	13.128	7.918
10 - Sport	941	4.293	0	-1.944	-1.408
11 - Economie	-7.405	133	0	-5.450	-2.088
12 - Mobiliteit	5.961	26.626	0	-3.180	-17.485
13 - Stadsontwikkeling en Wonen	36.786	28.875	9.083	10.393	6.602
14 - Stadsdelen, Integratie en Dienstverlening	8.955	559	0	2.375	6.021
15 - Financiën	-52.682	119.535	119.655	90.629	-143.191
Overzicht Overhead	15.434	-212	0	0	15.646
Totaal	222.703	287.248	154.691	90.146	0

Samenvatting per programma:

In het raadsvoorstel (paragraaf 2.1) wordt een gemeentebrede samenvatting op hoofdlijnen gegeven. Hieronder volgt een nadere toelichting per beleidsprogramma.

Programma 1 Gemeenteraad

Op dit programma is geen sprake van begrotingsbijstellingen (> €2,5 mln.) met een neutraal effect.

Programma 2 College en Bestuur

Op dit programma is geen sprake van begrotingsbijstellingen (> €2,5 mln.) met een neutraal effect.

Programma 3 Duurzaamheid, Milieu en Energietransitie

Inzet reserve Duurzaamheid en Energietransitie

- € 7,5 mln.

In 2022 wordt € 7,5 mln. minder uit deze reserve ingezet op programma duurzaamheid dan eerder begroot.

- Voor verduurzaming vastgoed was € 5 mln. begroot in 2022. Omdat dit een investering betreft, wordt dit budget verplaatst naar de activareserve op programma Financiën.
- Voor € 2,5 mln. vinden herfasering plaats, met name inzet voor laadinfrastructuur. De raad heeft € 2,3 mln. beschikbaar gesteld (RIS3111235) voor de periode 2022-2024. De inzet was al begroot en in 2022 gefaseerd. Een deel van € 1,7 mln. wordt in 2023 besteed.

Uitvoeringsbijdrage klimaatakkoord

saldo neutraal

De gemeente Den Haag heeft bij de meicirculaire € 2,5 mln. ontvangen voor uitvoeringskosten van het klimaatakkoord. De werkzaamheden zijn in 2022 in gang gezet en worden in 2023 afgerond, bijvoorbeeld wijkgerichte aanpak om de gebouwde omgeving te verduurzamen, stimuleren duurzame elektriciteit (zonnepanelen). De middelen worden gefaseerd om in 2023 in te zetten.

Subsidie energiearmoede

saldo neutraal

Er zijn (Rijks)middelen ontvangen voor subsidie energiearmoede (Wonen), deze zijn saldoneutraal opgenomen met hogere lasten en baten voor € 3 mln.

Programma 4 Openbare orde en veiligheid

Diverse (Rijks)middelen voor Bestrijding onveiligheid

saldo neutraal

Voor de aanpak van ondermijning, radicalisering, cybercrime en veiligheid regionaal zijn extra (rijks)middelen ontvangen. Dit is saldoneutraal opgenomen. Baten en lasten stijgen met € 2,1 mln.

Programma 5 Cultuur en Bibliotheek

Taakmutaties Rijk

€ 3,8 mln.

Vanwege de coronacrisis is het Rijk met meerdere steunpakketten gekomen in diverse circulaire's voor de culturele sector. Voor ondersteuning is € 3,8 mln. beschikbaar gekomen in 2022. De baten worden bij programma 15 Financiën (gemeentefonds) geraamd.

Actualisatie kapitaallasten (afschrijving en rentelasten van investeringen)

€ 5,7 mln.

De kapitaallasten zijn geactualiseerd. Dit hangt vooral samen met het gereedkomen van Amare in 2021. De lasten op het programma stijgen met € 5,7 mln. Er hoeft niet langer bouwrente te worden betaald (-€ 2,7 mln.). De periode van afschrijving en rente over de geactiveerde kosten Amare start vanaf 2022. Dekking voor incidentele en onrendabele kapitaallasten is beschikbaar gesteld vanuit programma financiën (+ € 8,4 mln.). De specifieke opbouw van de kapitaallasten van Amare is toegelicht bij RIS [308165](#) (blz. 11).

Programma 6 Onderwijs

Rijksregeling SUVIS

saldo neutraal

De rijksregeling SUVIS (Specifieke uitkering ventilatie in scholen), is in 2022 gecontinueerd. Hiervoor zijn de lasten en baten in 2022 met € 3,2 mln. opgehoogd.

Herfasering reserves Duurzame huisvesting en onderwijshuisvesting

saldo neutraal

Jaarlijks wordt middelen toegevoegd voor nieuwe projecten en wordt de reserve ingezet voor realisatie van huisvesting op basis van actuele inzichten. Een bijkomstige mutatie dit jaar is dat de reserve Multifunctionele Ruimten (MFR) in 2022 afloopt. Omdat voor deze projecten de gemeente beschikkingen heeft uitgedaan naar de schoolbesturen is dit deel toegevoegd aan de reserve exploitatie onderwijshuisvesting zodat we deze verplichtingen ook volgend jaar kunnen nakomen. De bijstellingen zijn saldoneutraal. Lasten worden met € 7,9 mln. verlaagd, er wordt € 5,3 mln. aan de reserves toegevoegd en de onttrekkingen worden met € 2,6 mln. verminderd.

Actualiseren Specifieke Uitkering Onderwijs Achterstandsbeleid

saldo neutraal

Jaarlijks ontvangt de gemeente dekking van het Rijk uit de Specifieke Uitkering Onderwijs Achterstandsbeleid. De bijdrage is voor 2022 aangepast, dit leidt tot actualisatie van de corresponderende begrotingsposten. Een verhoging van zowel de lasten als de baten met € 4,2 mln.

Verkoop vastgoed

- € 4,3 mln.

Als onderdeel van het herstelplan van de algemene reserve, verkoopt de gemeente vastgoed. De planning is bijgesteld vanwege ondermeer het Didam arrest en de inzet van capaciteit op de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Omdat de verwachting is dat vastgoed van kinderdagverblijven relatief eenvoudig te realiseren is, wordt hier extra op toegelegd in 2022. Dat leidt per saldo tot € 4,3 mln. hogere baten op dit programma. Deze baten waren eerst op programma 13 stadsontwikkeling geraamd. Zie daar een nadere toelichting.

Programma 7 Werk en Inkomen

Taakmutaties

€ 63,2 mln.

Van het Rijk is € 63 mln. extra ontvangen. Dit is ondermeer voor de uitvoering tegemoetkoming voor energiekosten voor huishoudens met een laag inkomen (€ 41 mln.), Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten TONK (€ 9,6 mln.) en re-integratie bijstandsgerechtigden (€ 4,1 mln.) en schuldenbeleid en bijzondere bijstand (€ 2,2 mln.). Hiertegenover staan extra lasten. De baten worden bij het programma 15 Financiën (gemeentefonds) geraamd.

Herfasering coronamiddelen

- € 6,4 mln.

Deze middelen (rijksdekking taakmutaties m.b.t. re-integratie, schuldenbeleid en bijzondere bijstand) zijn verplaatst van 2022 naar 2023, omdat de verwachting is dat in 2023 de na-ijleffecten van corona zullen optreden en deze middelen nodig zijn voor de ondersteuning van burgers op het gebied van werken. Hierdoor nemen lasten in 2022 af met € 6,4 mln. De herfasering verloopt via programma Financiën.

Actualisatie kostenverdeling

€ 7,2 mln.

De kostenverdeling tussen programma 7 en overhead is geactualiseerd. Dat heeft een verschuiving van € 7,2 mln. tot gevolg aan budget (lasten) van overhead naar programma 7.

Actualisatie Reserve vernieuwing ICT

saldo neutraal

Binnen de door de raad vastgestelde kader wordt in 2022 € 22,5 mln. extra besteed aan ICT vernieuwing uit de hiervoor beschikbare dekking in de betreffende reserve.

Actualisatie Tozo *saldo neutraal*

De gemeente maakt lasten om te werken aan herbeoordelen en zonodig terugvorderingen van verstrekte TOZO aanvraag. Daarom wordt € 4,25 mln. van de beschikbare dekking (balanspost) naar de exploitatie geboekt om deze uitvoeringslasten te betalen.

Reserve Armoede, inkomen en Werk *saldo neutraal*

Wijziging is om de onttrekkingen op de reserve in lijn te brengen met de huidige inzichten voor de meerjarige besteding om de na-ijl effecten van corona te bestrijden. In 2022 wordt € 12 mln. minder onttrokken en minder als last gerealiseerd. De reserve wordt niet aangewend in 2022.

N.B. Conform afspraak coalitieakkoord wordt € 20 mln. van deze reserve toegevoegd aan de nieuwe reserve "meer mensen aan het werk met LKS/STIP 3.0". Het resterende bedrag op deze reserve (€ 10,5 mln.) wordt vanaf 2023 e.v. onttrokken t.b.v. de na-ijl effecten van corona plus het afdekken van risico's op de Tozo.

Reserve STiP 2.0 *saldo neutraal*

Deze mutatie heeft te maken met het vormen van de nieuwe reserve "meer mensen aan het werk met LKS/STIP 3.0". Een deel van de middelen uit de reserve STIP 2.0 zijn geplaatst in de nieuwe reserve. Daarom zijn dit jaar de lasten en onttrekking met € 5,0 mln. verlaagd.

Actualiseren begroting WIO *saldo neutraal*

Op grond van de verslaggevingsvoorschriften wordt de WIO anders verantwoord. Dit leidt tot lagere lasten en baten (€ 14 mln.). Dit is enkel een technische bijstelling, inhoudelijk wijzigt niets.

Specifieke uitkering wet inburgering *saldo neutraal*

Vanuit het Rijk is een specifieke uitkering toegekend inzake Wet Inburgering (€ 3,6 mln.). Deze wordt ingezet voor de inkoop van inburgeringsvoorzieningen.

Programma 8 Zorg, Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid

Taakmutaties Rijk *€ 65,9 mln.*

Van het Rijk is € 65,9 mln. extra ontvangen. Dit heeft met name betrekking op de administratieve verwerking van de uitspraak van de arbitragecommissie jeugdzorg m.b.t. 2022 (€ 49,8 mln.), opvang tijdens corona (€ 6,9 mln.) en woonplekken en ondersteuning voor (dreigend) daklozen (€ 5,0 mln.). Er is een uitname uit het gemeentefonds op beschermd wonen (-€ 3,2 mln.) vanwege de openstelling van de Wet langdurige zorg. De lasten die samenhangen met de taakmutaties worden op dit programma verantwoord, de baten worden bij programma 15 Financiën geraamd.

Neutrale actualisaties Jeugd, Wmo en gezondheidszorg *saldo neutraal*

Binnen de middelen op dit programma vinden administratieve actualisaties plaats op activiteiten:

- Op accountantsadvies wordt dekking tussen de Wmo activiteiten jaarlijks geactualiseerd om goed aan te sluiten op de realisatie (€ 20,4 mln. actualisatie tussen de activiteiten).
- De taken voor Jeugdgezondheidszorg zijn de afgelopen jaren uitgebreid en dit is met incidentele middelen gedekt, dit wordt nu structureel goed begroot (€ 2,9 mln. actualisatie tussen activiteiten)
- Vanwege een wetswijziging in het woonplaatsbeginsel moet de administratie worden geactualiseerd en wordt € 3 mln. verantwoord op activiteit Maatwerkdienstverlening 18- (was: Kinderbescherming)
- De GGD heeft in opdracht van Den Haag uitvoering gegeven aan het actieprogramma Preventie. Voor de juiste verantwoording is dekking binnen het programma geactualiseerd (€ 3,4 mln.)

GGD -Testen & Traceren en Vaccineren *saldo neutraal*

Vanwege corona maakt de GGD ook in 2022 extra kosten voor het programma Testen & Traceren en Vaccineren. De geraamde lasten voor dit programma zijn (incl. overhead) € 76,5 mln. voor het jaar 2022. Deze lasten worden vergoed door het Rijk, waardoor de baten ook met hetzelfde bedrag toenemen. Hiermee is deze mutatie saldo neutraal.

Programma 9 Buitenruimte

Reserve Werk met Werk en kunstwerken *- € 6,7 mln.*

Er is € 10,0 mln. uit de reserve onttrokken voor projecten in het Meerjarenprogramma Kunstwerken IV (RIS 311239). Deze dekking is beschikbaar gekomen op de activareserve voor investeringen (programma Financiën). Deze projecten worden vanwege hun omvang (groter dan € 2,5 mln.) verantwoord in het meerjaren investeringsplan (MIP). Daarnaast is € 3,3 mln. aan de Reserve toegevoegd (gedoteerd). De niet benodigde kapitaallastendekking voor de uitvoering van het Meerjarenprogramma Kunstwerken worden jaarlijks toegevoegd aan deze reserve zodat deze beschikbaar blijven voor dit doel.

Verduurzaming straatverlichting *€ 12 mln.*

Op basis van het raadsbesluit versneld aanbrengen energiezuinige straatverlichting is € 12 mln. toegevoegd (gedoteerd) aan de reserve Verduurzaming openbare verlichting (RIS309080). Dekking is afkomstig uit de

reserve Duurzaamheid en Energietransitie (op programma Financiën). De reserve wordt in 2022 voor € 3,6 mln. onttrokken en ingezet (saldo neutraal) voor duurzame straatverlichting.

Eén straatreinigungsorganisatie

saldo neutraal

In 2022 is een reserve ingesteld voor 1 Straatreinigungsorganisatie (1 SRO) (RIS309291) met als doel om de middelen voor de vorming van 1 straatreinigungsorganisatie beschikbaar te houden. Het betreft de overgenomen juridische verplichtingen en frictie/transitiekosten die ontstaan als gevolg van de overname Haags Werk Bedrijf. Er wordt een bedrag van € 2,9 mln. aan de reserve gedoteerd en er worden bestedingen geraamd voor de periode 2022-2025. De dekking komt van de middelen van het Haags Werkbedrijf (die vrijvallen na de opheffing van de stichting) en binnen programma buitenruimte.

Programma 10 Sport

Lagere onttrekking onderhoudsreserve Meerjaren Onderhouds Plan - € 3,3 mln.

Bij locaties waar conform plan in 2022 grote onderhoudswerkzaamheden (vervangingen) zouden worden uitgevoerd, zijn herinspecties uitgevoerd. Daarbij is bij een aantal onderdelen vastgesteld dat deze vervangingen nog niet in 2022 noodzakelijk zijn. Daarom zijn deze uitgesteld. Hierdoor worden voor € 3,3 mln. minder lasten gemaakt. De middelen blijven beschikbaar op de onderhoudsreserve op programma 15 Financiën (en daar wordt de reserve voor € 3,3 mln. minder onttrokken).

SPUK Sport

saldo neutraal

Sinds 2019 bestaat de Specifieke Uitkering Sport (SPUK) ten behoeve van de niet-verrekenbare BTW. Door het Ministerie van VWS is voor 2022 een beschikking afgegeven voor een bedrag van maximaal € 3,0 mln. Hierdoor worden zowel de lasten als de baten met € 3,0 mln. bijgesteld.

Lagere onttrekking reserve duurzaamheid sport

saldo neutraal

Groot onderhoud wordt gepland in de zomervakanties als accommodaties dan minder intensief gebruikt worden. Er is minder onderhoud gepleegd vanwege gebrek aan capaciteit in de markt (vooral op het gebied van installaties en grote hoeveelheden glas). Waar mogelijk wordt het onderhoud een zomer opgeschoven. Dit betreft m.n. aanleg van de luchtbehandeling met warmteterugwinning in zwembad Zuiderpark en de Blinkerd, en het vervangen van glas door HR++ glas op verschillende locaties. De begrote onttrekking aan de reserve Verduurzaming sportaccommodaties is daarop voor 2022 per saldo met € 2,6 mln. verlaagd en ook de bijbehorende lasten zijn afgenomen in 2022 (de onttrekking en lasten vinden in 2023 plaats).

Programma 11 Economie

Herinrichting winkelstraten

- € 2,9 mln.

In de begroting is dekking beschikbaar voor herinrichting winkelstraten (Badhuisstraat, Loosduinse Hoofdplein en Keizerstraat) in 2022. Herfasering van € 2,9 mln. budget is nodig omdat middelen grotendeels in 2023 ingezet worden. Dit verloopt via de herfaseringsreserve op programma Financiën.

Overheveling dekking naar andere programma's (technisch)

- € 0,45 mln.

Het verplaatsen van dekking tussen programma's vergt raadsgoedkeuring. Dit betreft de volgende technische bijstellingen:

- Dekking voor bedrijfshuisvesting Twickelstraat (€ 0,25 mln.) is beschikbaar in de reserve stedelijke ontwikkeling op programma Economie, maar de werkzaamheden hebben betrekking op programma 13: Stadsontwikkeling en wonen en wordt overgeheveld naar de reserve op dit programma.
- Voor de herinrichting van de winkelstraat Badhuisstraat is in 2022 € 0,2 mln. beschikbaar. Dit project vindt boekhoudkundig plaats op programma 9: Buitenruimte en wordt daarom overgeheveld (dit vindt eveneens plaats voor hetzelfde doel met de beschikbare dekking in 2023 van € 0,875 mln.).

Bijstelling inzet Reserve Stedelijke ontwikkeling

saldo neutraal

- Voor uitbreiding van Universiteit Leiden worden de werkzaamheden later uitgevoerd. De onttrekking uit de reserves en de inzet (lasten) van € 3 mln. in 2022, wordt gefaseerd naar latere jaren (RIS311916).
- Door lange voorbereidingstrajecten komen de projecten voor het Actieprogramma Kleinschalige Bedrijfshuisvesting later op gang en voor de subsidieregeling is de gemeente afhankelijk van de vraag uit de markt. De onttrekking uit de reserve en inzet (lasten) van € 1 mln. wordt in latere jaren uitgevoerd.

Programma 12 Mobiliteit

Vrijval Rotterdamsebaan

- € 18,8 mln.

Het project Rotterdamsebaan is in 2021 opgeleverd. Uit het projectbudget is € 40,2 mln. vrijgevallen. Hiervan heeft € 18,8 mln. betrekking op reeds ontvangen subsidies die nu kunnen vrijvallen op programma mobiliteit. De inzet van deze vrijval wordt toegelicht op programma Financiën. Dit heeft betrekking op het coalitieakkoord 2022-2026 (€ 35 mln.) en invulling van een afspraak voor dekking voor de Binckhorst en het CID (€ 5,2 mln.).

Reserve Centrum Noord *saldo neutraal*

De planning van uitvoering van de kwaliteitsverbetering Centrum Noord is bijgesteld naar de jaren 2024/2025. Dit onder andere vanwege de capaciteitsproblematiek om de diverse projecten uit te voeren. Hierdoor worden in 2022 € 3,2 mln. minder lasten verwacht. Hier tegenover staat een lagere onttrekking uit de reserve Centrum Noord. Het effect is op programmaniveau neutraal.

Actualisatie Groei aandeel OV *saldo neutraal*

De kosten van instroom nieuwe trams Haagse regio à €2,6 mln. worden conform afspraak doorbelast aan de MRDH, de gemeente ontvangt een even grote bijdrage van de MRDH.

Programma 13 Stadsontwikkeling en Wonen

Reserve Extra impuls voor betaalbaar wonen *€ 3,0 mln.*

Voor de bouw van voldoende betaalbare woningen, de kwaliteit van de woningvoorraad, de ondersteuning van bewoners, project- en procesbegeleiding en de handhaving rond arbeidsmigranten is in 2022 € 3,0 mln. extra onttrokken. Hiervan heeft € 1,5 mln. betrekking op de vastgestelde grondexploitatie Dreven Gaarden Zichten (cf. RIS311093), de corresponderende onttrekking is verantwoord op programma Financiën.

Inzet Reserve kwaliteit in gebiedsontwikkeling *€ 19,6 mln.*

Per saldo wordt vanuit deze reserve in 2022 € 19,6 mln. meer ingezet dan begroot. Dit komt door faseringen. € 25,2 mln. betreft de inzet voor de grondexploitatie Dreven, Gaarden en Zichten (cf. RIS311093) die oorspronkelijk voor 2021 was begroot. De overige fasering (€- 5,6 mln.) heeft betrekking op projectuitvoering die later plaatsvindt. Dit betreft met name De Venen en UFA. Deze businesscases worden niet in 2022, maar in 2023 afgerond.

Overheveling naar reserve Activa-financiering *- € 14,6 mln.*

In 2022 zijn investeringen opgenomen in het meerjarig investeringsplan (MIP). Om de jaarlijkse kapitaallasten te kunnen dekken zijn deze middelen toegevoegd aan de gemeentebrede reserve activa-financiering van programma Financiën. Voor de projecten Stadsontwikkeling betreft dit met name € 11,5 mln. vanuit de grondexploitatie voor de overkluizing Utrechtsebaan (RIS312232) en € 2,6 mln. voor de investeringen in het kader van the Hague World Forum (RIS308403).

Subsidie verwervingskosten mogelijke toekomstige aanleg HOV *- € 4,5 mln.*

Onderdeel van de vastgoedraming van de aanleg van de Rotterdamsebaan is dat vastgoed wordt verworven voor een ruimtereservering zodat mogelijk een Hoogwaardig Openbaar Vervoersverbinding (HOV) op de Binckhorstlaan kan worden aangelegd. De gemeente ontvangt hiervoor subsidie van de MRDH die in eerste instantie via programma 12 binnenkomt. Deze is in de begroting opgenomen. Deze dekking wordt toegevoegd aan de Reserve Grote Projecten voor de Rotterdamsebaan.

Verkoop vastgoed *€ 7 mln.*

Als onderdeel van het herstelplan van de algemene reserve, verkoopt de gemeente vastgoed. Initieel was € 7 mln. op dit programma geraamd in 2022. Er vinden twee bijstellingen plaats: € 4,3 mln. van de opbrengsten betreft kinderdagverblijven en wordt op programma 6 onderwijs geraamd. € 2,7 mln. van de taakstelling wordt geherfaseerd van 2022 naar 2024. De planning is bijgesteld vanwege ondermeer het Didam arrest en de inzet van capaciteit op de opvang van Oekraïense vluchtelingen

Bouwgrondexploitaties *saldo neutraal*

De grondexploitatieportefeuille is geactualiseerd. Dit is gebaseerd op de Meerjarenprognose Grondexploitaties 2022, waarin de recente (verwachte) ontwikkelingen zijn verwerkt. Lasten worden met € 8,8 mln. verhoogd en baten met € 13,3 mln. Hiernaast vindt een toevoeging plaats van per saldo € 4,4 mln. aan de reserve grondbedrijf. Dit hangt met name samen met de afgesproken bijdrage van het Koninklijke Conservatorium (€ 5,4 mln.) aan de verwerving van de oude KC-locatie.

Beheer bedrijfspanden *saldo neutraal*

Een actualisatie van lasten van de strategische vastgoedportefeuille heeft plaatsgevonden. Baten (verhuur) en lasten (onderhoud, apparaat, e.d.) worden verrekend met de reserve Strategisch Vastgoed Stadsontwikkeling. De mutaties van per saldo € 4,4 mln. zijn neutraal voor de exploitatie.

Actualisatie omgevingsvergunning *saldo neutraal*

Er heeft een technische correctie op zowel de baten als lasten plaatsgevonden van € 3,8 mln. op de activiteit omgevingsvergunning om deze conform de BBV-systematiek in de begroting te verwerken.

Programma 14 Stadsdelen, Integratie en Dienstverlening

Taakmutaties Rijkscirculaires

€ 2,6 mln.

Dit is opgebouwd uit diverse kleine taakmutaties. Dit betreft met name € 1,5 mln. voor extra lasten vanwege de verkiezingen tijdens corona en € 0,8 mln. voor registratie van Nederlanders die in het buitenland wonen en mogen stemmen. Dit verzorgt de gemeente Den Haag. Hierdoor nemen de lasten op dit programma toe. De baten worden bij het programma 15 Financiën (gemeentefonds) geraamd.

Programma 15 Financiën

Inkomsten dekking taakmutaties

- € 139,9 mln.

Bij de verschillende beleidsprogramma's zijn lasten geboekt vanwege taakmutaties van het Rijk. Dekking vindt plaats vanuit programma financiën. Hiermee is de begroting in balans.

De dekking (€ 139,9 mln.) is opgebouwd uit baten die de gemeente ontvangt (€ 118,5 mln.), de inzet van de reserve taakmutaties (€ 27,8 mln.) en toevoeging van dekking aan een centrale reserve (- € 6,3 mln.):

- De extra baten op programma Financiën stijgen met € 118,5 mln met de middelen die het rijk per 2022 toekent. De corresponderende lasten zijn opgenomen op de betreffende beleidsprogramma's
- De reserve taakmutaties wordt voor € 27,8 mln. ingezet. Dit is dekking uit de september- en decembercirculaire van het Rijk uit 2021 die in 2022 wordt ingezet (RIS312073). De corresponderende lasten zijn opgenomen op de betreffende beleidsprogramma's.
- Het Rijk heeft voor 2022 € 6,3 mln. middelen toegekend voor versterking dienstverlening voor kwetsbare inwoners naar aanleiding van de kinderopvangtoeslagaffaire. Deze middelen worden allereerst toegevoegd aan de gemeentebrede reserve voor dit doel (RIS 312073).

Mutaties Reserve Activa-financiering

€ 48,4 mln.

- In 2022 zijn diverse investeringen toegevoegd aan het meerjarig investeringsplan (MIP), waarvan de dekking komt uit de exploitatie en/of reserves. Om de jaarlijkse kapitaallasten te kunnen dekken zijn deze middelen toegevoegd aan de gemeentebrede reserve Activa-financiering. De toevoeging van totaal € 59,0 mln. heeft plaatsgevonden vanuit de diverse programma's en bestemmingsreserves. De grootste toevoegingen zijn voor o.a. Meerjaren programma Kunstwerken 4 (€ 9,6 mln.), Overkluizing Utrechtsebaan € 28,2 mln.), Rotterdamsebaan (€ 4,8 mln.), Noodzetel (€ 2,6 mln.), Padenstructuur in de Scheveningse bosjes (€ 2,7 mln.) en Verduurzaming vastgoed (€ 5,0 mln.).
- In het coalitieakkoord 2022–2026 is € 35,0 mln. uit het projectbudget Rotterdamsebaan vrijgevalen. Een deel hiervan (€ 13,6 mln.) was ondergebracht als incidentele dekking kapitaallasten in de reserve activa-financiering. Voor dit bedrag heeft een vrijval plaatsgevonden uit deze reserve.
- We onttrekken € 2,3 mln. omdat een deel van het masterplan IT wordt omgezet van investeringsproject naar exploitatie. Dit leidt tot een toename van lasten op programma overhead.
- Actualisatie meerjarig investeringsplan lagere onttrekking van € 5,3 mln. in 2022 als gevolg van herfasering van diverse projecten.

Loon- en prijscompensatie

- € 25,0 mln.

Jaarlijks wordt in de begroting de loon- en prijscompensatie uitgekeerd. Op basis van de werkelijke ontwikkelingen vindt voor de loon- en prijscompensatie in het uitvoeringsjaar nacalculatie plaats. De prijzen worden gecorrigeerd op de meest recente inflatiecijfers van het MEV. In 2022 heeft nacalculatie plaatsgevonden vanuit programma Financiën naar de betreffende beleidsprogramma's volgens de vastgestelde methodiek. Per saldo heeft een mutatie (verlagen lasten) plaatsgevonden van € 25,0 mln. op dit programma. De programma's die meer dan € 2,5 mln. compensatie ontvangen betreffen: 8 zorg, welzijn, jeugd en volksgezondheid (€ 6,3 mln.), 14 overhead (€ 4 mln.), 9 buitenruimte (€ 3,3 mln.) en 7 werk en inkomen (€ 3,2 mln.).

Toevoegingen Reserve Herfaseringen

€ 16,2 mln.

Bij het plannen en realiseren van projecten is de gemeente afhankelijk van diverse factoren. Hierdoor is de uitvoering van een aantal projecten vertraagd maar is er ook een project versneld. In 2022 is € 16,2 mln. toegevoegd aan deze reserve om in andere jaren tot besteding te komen. De grootste bijstellingen zijn:

- Programma 3: Taakmutatie uitvoeringskosten klimaatakkoord: € 2,5 mln. in 2023 inzetten.
- Programma 7: Taakmutaties coronadekking integratie en bijstand: € 3,2 mln. in 2023 inzetten.
- Programma 11: Dekking herinrichting winkelstraten: € 2,7 mln in 2023 en € 0,2 mln. in 2024 inzetten.

Reserve Extra impuls voor betaalbaar wonen

- € 3,0 mln.

Voor de bouw van voldoende betaalbare woningen, de kwaliteit van de woningvoorraad, de ondersteuning van bewoners, project- en procesbegeleiding en de handhaving rond arbeidsmigranten is in 2022 € 3,0 mln. onttrokken. De corresponderende lasten zijn verantwoord op programma 13 Stedelijke ontwikkeling.

Reserve Duurzaamheid en Energietransitie

- € 9,5 mln.

Bij deze actualisatie wordt € 9,5 mln. uit de reserve onttrokken. Dit is als volgt opgebouwd:

- € 12 mln. voor energiezuinige straatverlichting (inzet toegelicht op programma 9 Buitenruimte)

- € -2,5 mln. vanwege fasering plannen op programma 3 Duurzaamheid, Milieu en Energietransitie (aldaar toegelicht).

Daarnaast heeft een neutrale bijstelling plaatsgevonden van € 5 mln. Verduurzaming vastgoed moet volgens regelgeving als investering worden verantwoord. Deze dekking is toegevoegd aan de activafinanciering op programma financiën en wordt niet langer op programma 3 Duurzaamheid verantwoord.

Onttrekking Reserve Verhogen kwaliteit in gebiedsontwikkeling - € 31,2 mln.

In 2022 wordt bij de actualisatie € 31,2 mln. onttrokken voor dekking van activiteiten:

- € 19,6 mln. is beschikbaar gesteld aan programma 13 Stadsontwikkeling en aldaar toegelicht.
- € 11,2 mln. wordt ingezet voor de overkluizing van de Utrechtsebaan (RIS312232)
- Voor de aanleg van riolering Callistoweg (BinckCityPark) wordt in 2022 € 0,18 mln. aangewend.
- Het restant (€ 0,2 mln.) is onttrokken voor lasten op programma Buitenruimte.

Toevoeging en onttrekking reserve Grote Projecten € 0,5 mln.

- In 2022 is conform afspraak (RIS309850, blz. 14) € 5,2 mln. toegevoegd uit de vrijval van het project Rotterdamsebaan voor de gebiedsontwikkeling Binckhorst & CID). Hiernaast is € 6,3 mln. toegevoegd. In eerdere jaren is vooruitlopend op te verkrijgen subsidies en bijdragen voor de Rotterdamsebaan, deze reserve grote projecten ingezet voor voorfinanciering. Dit is nu gecorrigeerd.
- Voor de diverse bestedingen is in 2022 € 4,1 mln. onttrokken. De lasten zijn verantwoord op programma Buitenruimte en Stedelijke ontwikkeling.
- Uit het projectbudget vastgoed Rotterdamsebaan in deze reserve is € 7,9 mln. vrijgevallen (onttrekking) als onderdeel van de vrijval Rotterdamsebaan.

Kapitaallasten investeringen - € 28,7 mln.

Op programma Financiën staan centraal de kapitaallasten begroot van het meerjarig investeringsplan. Op basis van de gerealiseerde investeringen over 2021 vindt conform de bestaande systematiek overheveling vanuit programma Financiën plaats naar de betreffende beleidsprogramma's en de reserve Activafinanciering. In 2022 is € 28,7 mln. overgeheveld (lasten verlagen). Op de desbetreffende programma's worden de lasten verhoogd.

Herfasering vastgoedopbrengsten - € 2,7 mln.

Als onderdeel van het herstelplan van de algemene reserve, verkoopt de gemeente vastgoed. Van de taakstelling wordt € 2,7 mln. geherfaseerd van 2022 naar 2024. Dit is toegelicht op programma 13 Stedelijke ontwikkeling.

Inzet vrijval Rotterdamsebaan coalitieakkoord € 35 mln.

Het project Rotterdamsebaan is in 2021 opgeleverd. Uit het projectbudget is € 40,2 mln. vrijgevallen uit budgetten op programma buitenruimte en financiën (hierboven toegelicht). Conform de bestaande afspraak (RIS309850, blz. 14) is € 5,2 mln. beschikbaar gesteld voor de Binckhorst en CID in de reserve grote projecten. Het restantbedrag van € 35,0 mln. is opgenomen in het coalitieakkoord Den Haag 2022 – 2026 en komt beschikbaar (via de allocatiereserve) voor jaarschijf 2023.

Overzicht Overhead

Overhead algemeen € 9,6 mln.

Door actualisatie van de gehele begroting van de gemeente nemen de lasten die toegerekend worden aan overzicht overhead toe. Gemeentebreed zijn deze mutaties neutraal. Het betreft met name: nacalculatie van prijs- en loonontwikkelingen en organisatie- en formatieaanpassingen in het kader van verdergaande centralisatie van bedrijfsvoeringsbudgetten. De lasten bij overhead nemen, per saldo, met € 9,6 mln. toe.

Kapitaallasten € 3,4 mln.

Op programma Financiën staan centraal de kapitaallasten begroot van het meerjarig investeringsplan. Op basis van de gerealiseerde investeringen over 2021 vindt conform de bestaande systematiek overheveling vanuit programma Financiën plaats naar de betreffende beleidsprogramma's. In 2022 wordt per saldo € 3,4 mln. overgeheveld (verhogen lasten) naar het overzicht overhead.

Classificatie uitgaven investeringskredieten € 2,3 mln.

In 2022 zijn uitgaven gedaan in het kader van het Masterplan IT ([RIS305017](#)). Een deel van die uitgaven is, in tegenstelling tot de eerdere inschatting, niet als investering te classificeren en moet op grond van verslaggevingsregels als exploitatie-uitgaven worden verantwoord. Dit leidt tot een toename van lasten op programma overhead. De beschikbare dekking op programma Financiën (onttrekking uit de activareserve) wordt hiervoor ingezet. Gemeentebreed is dit neutraal.